

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (sedmého senátu)

21. prosince 2023*

„Řízení o předběžné otázce – Policejní a soudní spolupráce v trestních věcech – Rámcové rozhodnutí 2002/584/SVV – Evropský zatýkací rozkaz – Článek 4a odst. 1 – Postup předávání mezi členskými státy – Podmínky výkonu – Důvody, pro které je možné výkon odmítnout – Výjimky – Povinný výkon – Trest uložený v nepřítomnosti – Pojem ‚soudní jednání, ve kterém bylo vydáno dané rozhodnutí‘ – Řízení, ve kterém došlo ke změně dříve uložených trestů – Rozhodnutí, kterým se ukládá souhrnný trest – Rozhodnutí vydané v nepřítomnosti dotyčné osoby – Vnitrostátní právní úprava, která stanoví absolutní zákaz předání dotyčné osoby v případě rozhodnutí vydaného v nepřítomnosti – Povinnost konformního výkladu“

Ve věci C-396/22,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná na základě článku 267 SFEU rozhodnutím Kammergericht Berlin (Vrchní zemský soud v Berlíně, Německo) ze dne 14. června 2022, došlým Soudnímu dvoru dne 15. června 2022, v řízení o výkonu evropského zatýkacího rozkazu

Generalstaatsanwaltschaft Berlin,

SOUDNÍ DVŮR (sedmý senát),

ve složení: F. Biltgen (zpravodaj), předseda senátu, N. Wahl a M. L. Arastey Sahún, soudci,

generální advokát: P. Pikamäe,

za soudní kancelář: A. Calot Escobar, vedoucí,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s ohledem na vyjádření, která předložili:

- za německou vládu: J. Möller, P. Busche, M. Hellmann a R. Kanitz, jako zmocněnci,
- za polskou vládu: B. Majczyna, jako zmocněnec,
- za Evropskou komisi: S. Grünheid a H. Leupold, jako zmocněnci,

* Jednací jazyk: němčina.

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generálního advokáta, rozhodnout věc bez stanoviska,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 4a odst. 1 rámcového rozhodnutí Rady 2002/584/SVV ze dne 13. června 2002 o evropském zatýkacím rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy (Úř. věst. 2002, L 190, s. 1; Zvl. vyd. 19/06, s. 34), ve znění rámcového rozhodnutí Rady 2009/299/SVV ze dne 26. února 2009 (Úř. věst. 2009, L 81, s. 24) (dále jen „rámcové rozhodnutí 2002/584“).
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci řízení, v němž jde o to, aby byl v Německu vykonán evropský zatýkací rozkaz, který byl na polského státního příslušníka vydán za účelem výkonu trestu odnětí svobody v Polsku.

Právní rámec

Unijní právo

- 3 Článek 1 rámcového rozhodnutí 2002/584, nadepsaný „Definice evropského zatýkacího rozkazu a povinnost jej vykonat“, stanoví:

„1. Evropský zatýkací rozkaz je soudní rozhodnutí, které vydal některý členský stát proto, aby jiný členský stát zatkl a předal vyžádanou osobu za účelem trestního stíhání nebo výkonu trestu odnětí svobody nebo ochranného opatření spojené[ho] s odnětím osobní svobody.

2. Členské státy vykonají evropský zatýkací rozkaz na základě zásady vzájemného uznávání a v souladu s ustanoveními tohoto rámcového rozhodnutí.

3. Tímto rámcovým rozhodnutím není dotčena povinnost ctít základní práva a obecné právní zásady zakotvené v článku 6 [EU].“
- 4 Článek 4a odst. 1 tohoto rámcového rozhodnutí, nadepsaný „Rozhodnutí vydaná v soudním jednání, kterého se dotýká osoba nezúčastnila osobně“, stanoví:

„Vykonávající soudní orgán může rovněž odmítnout výkon evropského zatýkacího rozkazu vydaného za účelem výkonu trestu odnětí svobody nebo ochranného opatření spojeného s odnětím osobní svobody, pokud se osoba nezúčastnila osobně soudního jednání, ve kterém bylo vydáno dané rozhodnutí, pokud evropský zatýkací rozkaz neuvádí, že osoba v souladu s dalšími procesními požadavky vymezenými vnitrostátním právem vydávajícího členského státu:

 - a) byla včas
 - i) osobně předvolána, a tudíž informována o plánovaném datu a místě konání jednání soudu, ve kterém bylo vydáno dané rozhodnutí, nebo jiným způsobem skutečně převzala úřední informaci o plánovaném datu a místě konání jednání soudu tak, aby bylo možné jednoznačně určit, že o plánovaném jednání soudu věděla,

a

ii) informována, že rozhodnutí může být vyneseno, pokud se jednání soudu nezúčastní,

[...]

Německé právo

5 Ustanovení § 83 odst. 1 bodu 3 Gesetz über die internationale Rechtshilfe in Strafsachen (zákon o mezinárodní právní pomoci ve věcech trestních) ze dne 23. prosince 1982 (BGBl. 1982 I, s. 2071), ve znění vyhlášeném dne 27. června 1994 (BGBl. 1994 I, s. 1537) (dále jen „IRG“), stanoví:

„Vydání je nepřipustné, jestliže

[...]

3. v případě žádosti za účelem výkonu trestu se odsouzený nezúčastnil osobně soudního jednání, ve kterém byl vydán rozsudek [...]

6 Ustanovení § 460 Strafprozessordnung (trestní řád) upravuje následné uložení souhrnného trestu podle § 55 Strafgesetzbuch (trestní zákoník); v souladu s § 462 odst. 1 trestního řádu rozhoduje příslušný soud usnesením bez ústního jednání.

Polské právo

7 Kodeks postępowania karnego (trestní řád, dále jen „kpk“) v čl. 139 odst. 1 v podstatě stanoví možnost doručení na známou adresu osoby, která nesdělila svou novou adresu.

8 Podle čl. 75 odst. 1 kpk je obviněný povinen sdělit svou novou adresu v případě změny bydliště v průběhu trestního řízení.

9 Kodeks karny (trestní zákoník), ve znění účinném v době rozhodné z hlediska skutkového stavu v původním řízení, v článku 86 v podstatě stanoví, že při ukládání souhrnného trestu představuje jeho spodní hranici nejvyšší z trestů uložených za jednotlivé trestné činy a jeho horní hranici představuje součet těchto trestů, přičemž zároveň stanoví konkrétní horní hranici tohoto souhrnného trestu.

Spor v původním řízení a předběžné otázky

10 Polské orgány podaly ke Kammergericht Berlin (Vrchní zemský soud v Berlíně, Německo), který je předkládajícím soudem, návrh na výkon evropského zatýkacího rozkazu, který dne 5. února 2021 vydal Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim (Krajský soud v Piotrkowie Trybunalskim, Polsko) na polského státního příslušníka. Na základě tohoto evropského zatýkacího rozkazu má být dotyčná osoba zatčena a předána polským orgánům za účelem výkonu souhrnného trestu odnětí svobody na tři léta, který uložil Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim (Okresní soud v Piotrkowie Trybunalskim, Polsko) rozsudkem ze dne 30. října 2019 (dále jen „souhrnný rozsudek ze dne 30. října 2019“) a z kterého zbývá vykonat ještě dva roky, jedenáct měsíců a 27 dnů.

- 11 Rozsudek o souhrnném trestu ze dne 30. října 2019 zahrnuje několik odsuzujících rozsudků, které vydal Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim (Okresní soud v Piotrkowie Trybunalskim), a sice rozsudek ze dne 25. dubna 2019, kterým byl uložen souhrnný trest ve vztahu k několika trestům, jež byly dotyčné osobě uloženy dříve, a rozsudek ze dne 10. června 2019.
- 12 V řízeních, v nichž byly uloženy tresty, ve vztahu k nimž byl uvedeným rozsudkem ze dne 25. dubna 2019 uložen souhrnný trest, se dotyčná osoba dostavila na jednání osobně nebo na nich byla zastoupena obhájcem ustanoveným *ex offo*. Naproti tomu uvedený rozsudek ze dne 10. června 2019 a souhrnný rozsudek ze dne 30. října 2019 byly vyneseny v nepřítomnosti dotyčné osoby. Nicméně na předvolání k soudním jednáním předcházejícím vynesení těchto rozsudků, která byla dotyčné osobě zaslána příslušnými polskými orgány prostřednictvím avíza polské pošty na adresu, kterou daná osoba uvedla jako adresu svého trvalého bydliště, je podle čl. 139 odst. 1 kpk nahlíženo tak, že byla dotyčné osobě doručena.
- 13 Generalstaatsanwaltschaft Berlin (Nejvyšší státní zastupitelství v Berlíně, Německo) původně navrhlo, aby byla dotyčná osoba vzata do vazby za účelem jejího předání polským orgánům. Následně bylo toho názoru, že tomuto předání brání § 83 odst. 1 bod 3 IRG, kterým je do německého práva proveden čl. 4a odst. 1 rámcového rozhodnutí 2002/584. Předvolání k soudnímu jednání, které je podle čl. 139 odst. 1 kpk považované za doručené, nemůže podle Generalstaatsanwaltschaft Berlin zaručit, že byla dotyčná osoba skutečně informována o datu a místě konání jednání, jak to podle jeho názoru vyžaduje judikatura Soudního dvora vycházející zejména z rozsudku ze dne 24. května 2016, Dworzecki (C-108/16 PPU, EU:C:2016:346). Generalstaatsanwaltschaft Berlin proto nyní navrhuje, aby bylo předání dotyčné osoby prohlášeno za protiprávní.
- 14 Předkládající soud má za to, že podmínka oboustranné trestnosti činu, které takové předání podléhá a která spočívá v ověření, že vytykané skutky představují trestný čin v obou členských státech, které mají spolupracovat, je v projednávané věci splněna.
- 15 Na prvním místě si předkládající soud klade otázku, zda pojem „soudní jednání, ve kterém bylo vydáno dané rozhodnutí“, uvedený v čl. 4a odst. 1 rámcového rozhodnutí 2002/584, musí být vykládán v tom smyslu, že pod něj spadá i řízení, v němž byl vydán rozsudek, kterým se *a posteriori* ukládá souhrnný trest ve vztahu k dříve uloženým trestům, pokud orgán, který daný rozsudek vydal, nemůže přezkoumat výrok o vině ani změnit dříve uložené tresty.
- 16 Předkládající soud v tomto ohledu uvádí, že Soudní dvůr v rozsudku ze dne 10. srpna 2017, Zdiaszek (C-271/17 PPU, EU:C:2017:629), rozhodl, že tento pojem odkazuje rovněž na takové následné řízení, jako je řízení, v němž byl vydán souhrnný rozsudek a na jehož závěr bylo přijato rozhodnutí, kterým byla pravomocně změněna výměra původně uloženého trestu, pod podmínkou, že orgán, který posledně uvedené rozhodnutí přijal, měl v tomto ohledu určitou posuzovací pravomoc.
- 17 Z informací poskytnutých polskými soudy v projednávané věci vyplývá, že podle příslušných vnitrostátních právních předpisů má soud v rámci řízení, ve kterém *a posteriori* stanoví souhrnný trest ve vztahu k dříve uloženým trestům, určitý rozhodovací prostor, neboť může dle svého uvážení uložit souhrnný trest, jehož dolní hranicí je nejvyšší původní trest a horní hranicí součet všech původně uložených trestů. Jelikož však v souhrnném rozsudku ze dne 30. října 2019 nebyl přezkoumán výrok o vině dotyčné osoby ani nebyly změněny dříve uložené tresty, má

předkládající soud pochybnosti o tom, zda takový rozsudek může skutečně spadat pod pojem „soudní jednání, ve kterém bylo vydáno dané rozhodnutí“, ve smyslu čl. 4a odst. 1 rámcového rozhodnutí 2002/584.

- 18 Pochybnosti předkládajícího soudu jsou umocněny tím, že čl. 4a odst. 1 rámcového rozhodnutí 2002/584 se podle jeho názoru použije pouze tehdy, když v řízení, ve kterém se stanoví souhrnný trest ve vztahu k dříve uloženým trestům, bude vynesen rozsudek na základě jednání. Tak tomu však podle jeho názoru není mimo jiné v německém právu. Předkládající soud je tedy toho názoru, že vzhledem k rozdílům v organizaci trestního řízení v jednotlivých členských státech existuje riziko, že takové řízení může nebo nemusí spadat do působnosti tohoto ustanovení v závislosti na použitelném vnitrostátním právu.
- 19 Na druhém místě se předkládající soud táže, zda zásada přednosti unijního práva brání takové vnitrostátní právní úpravě, jako je § 83 odst. 1 bod 3 IRG, podle níž je odsouzení v nepřítomnosti „absolutní překážkou“ předání osoby, na kterou byl vydán evropský zatýkací rozkaz, zatímco čl. 4a odst. 1 rámcového rozhodnutí 2002/584, který tato právní úprava provádí do německého práva, stanoví v tomto ohledu pouze fakultativní důvod odmítnutí.
- 20 Podle předkládajícího soudu nebylo posledně uvedené ustanovení v plném rozsahu provedeno do německého práva, jelikož § 83 odst. 1 bod 3 IRG nestanoví možnost vykonávajícího justičního orgánu uplatnit posuzovací pravomoc v případě odsouzení v nepřítomnosti.
- 21 Předkládající soud uvádí, že Soudní dvůr v rozsudku ze dne 24. června 2019, Popławski (C-573/17, EU:C:2019:530, body 69, 72, 73 a 76), rozhodl, že ačkoli je přímé použití rámcového rozhodnutí 2002/584 vyloučeno, neboť nemá přímý účinek, nic to nemění na tom, že vykonávající justiční orgán je povinen vykládat vnitrostátní právo v souladu s tímto rámcovým rozhodnutím, aby dosáhl jím zamýšleného výsledku, přičemž výklad tohoto práva *contra legem* je však vyloučen.
- 22 Předkládající soud je toho názoru, že nemůže vykládat § 83 odst. 1 bod 3 IRG v tom smyslu, že mu při posuzování, zda nastala překážka předání dotyčné osoby, přiznává určitý prostor pro uvážení, který by mu umožnil prohlásit toto předání za přípustné navzdory výjimkám stanoveným v § 83 odst. 2 až 4 IRG. Předkládající soud má za to, že na základě čl. 4a odst. 1 rámcového rozhodnutí 2002/584 a prostoru pro uvážení, kterým má v tomto ohledu disponovat, by měl mít možnost dospět k závěru, že s ohledem na okolnosti projednávané věci bylo právo dotyčné osoby být vyslechnuta řádně dodrženo, a její předání je tudíž přípustné.
- 23 Podle předkládajícího soudu by totiž na okolnosti, za kterých bylo předvolání dotyčné osobě doručeno, mohlo být *prima facie* nahlíženo tak, že dostatečně nezaručují, že uvedená osoba byla s určitostí informována o datu jednání, ve kterém byl vydán souhrnný rozsudek ze dne 30. října 2019, jak vyžaduje judikatura Soudního dvora vycházející mimo jiné z rozsudku ze dne 24. května 2016, Dworzecki (C-108/16 PPU, EU:C:2016:346), a nesplňují tedy požadavky stanovené v čl. 4a odst. 1 písm. a) bodu i) rámcového rozhodnutí 2002/584. Z bodů 50 a 51 uvedeného rozsudku však podle předkládajícího soudu vyplývá, že dotyčný vykonávající justiční orgán může zohlednit i jiné okolnosti, zejména chování dotyčné osoby, na jejichž základě se bude moci ujistit, že při předání dotyčné osoby nedojde k porušení jejího práva na obhajobu, přičemž zvláštní pozornost může být věnována případnému „zjevnému nedostatku pečlivosti“ dotyčné osoby, například vyjde-li najevo, že se pokoušela vyhýbat doručení informací, které jí byly určeny. V projednávané věci je přitom podle předkládajícího soudu nesporné, že dotyčná osoba tím, že příslušné polské orgány neinformovala o adrese svého skutečného bydliště, zabránila svému předvolání k soudnímu jednání, ve kterém byl vydán souhrnný rozsudek ze dne 30. října 2019.

24 Za těchto podmínek se Kammergericht Berlin (Vrchní zemský soud v Berlíně) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

- „1) Je třeba konstatovat, že do působnosti čl. 4a odst. 1 [rámcového rozhodnutí 2002/584] spadá i řízení o následném uložení souhrnného trestu, pokud se sice rozhoduje rozsudkem na základě jednání, avšak v tomto rozsudku nelze přezkoumat výrok o vině ani změnit trest uložený za jednotlivé trestné činy?
- 2) Je slučitelné s předností unijního práva, že německý zákonodárce v § 83 odst. 1 bodě 3 [IRG] koncipoval případ odsouzení v nepřítomnosti jako absolutní překážku předání, ačkoli čl. 4a odst. 1 [rámcového rozhodnutí 2002/584] v tomto ohledu stanoví pouze fakultativní důvod odmítnutí?“

K předběžným otázkám

K první otázce

- 25 Podstatou první otázky předkládajícího soudu je, zda musí být čl. 4a odst. 1 rámcového rozhodnutí 2002/584 vykládán v tom smyslu, že pod pojem „soudní jednání, ve kterém bylo vydáno dané rozhodnutí“, uvedený v tomto ustanovení, spadá i řízení, v němž byl vydán rozsudek, kterým se *a posteriori* ukládá souhrnný trest ve vztahu ke dříve uloženým trestům, pokud orgán, který daný rozsudek vydal, nemůže přezkoumat výrok o vině dotyčné osoby ani změnit posledně uvedené tresty.
- 26 V tomto ohledu je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury Soudního dvora musí být pojem „soudní jednání, ve kterém bylo vydáno dané rozhodnutí“, ve smyslu čl. 4a odst. 1 rámcového rozhodnutí 2002/584 chápán jako autonomní pojem unijního práva a na území Unie je třeba jej vykládat jednotně bez ohledu na způsob jeho kvalifikace v členských státech (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 10. srpna 2017, Tupikas, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, bod 67, a rozsudek ze dne 22. prosince 2017, Ardic, C-571/17 PPU, EU:C:2017:1026, bod 63).
- 27 Tento pojem musí být chápán tak, že se jím označuje řízení, které vedlo k přijetí soudního rozhodnutí, jímž byla osoba, jejíž předání je v rámci výkonu evropského zatýkacího rozkazu požadováno, pravomocně odsouzena [rozsudek ze dne 10. srpna 2017, Tupikas, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, bod 74, a rozsudek ze dne 23. března 2023, Minister for Justice and Equality (Zrušení podmíněného odkladu), C-514/21 a C-515/21, EU:C:2023:235, bod 52].
- 28 Soudní dvůr upřesnil, že pokud řízení probíhalo v několika stupních, v nichž byla vydána po sobě následující rozhodnutí, z nichž alespoň jedno bylo vydáno v nepřítomnosti dotyčné osoby, spadá pod uvedený pojem stupeň řízení, v němž bylo vydáno poslední z těchto rozhodnutí, pod podmínkou, že daný soud pravomocně rozhodl o vině dotyčné osoby a odsoudil ji k takovému trestu, jako je opatření spojené s odnětím osobní svobody, poté, co ze skutkového i právního hlediska posoudil skutečnosti svědčící ve prospěch i v neprospěch, což případně zahrnuje i zohlednění osobní situace dotyčné osoby (rozsudek ze dne 10. srpna 2017, Tupikas, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, bod 81).
- 29 Soudní dvůr měl dále za to, že ačkoli je rozhodnutí, které bylo vydáno v pozdější fázi řízení a kterým byl změněn jeden či více dříve uložených trestů odnětí svobody, obdobně jako je tomu v případě rozsudku, kterým se ukládá souhrnný trest, vydáno poté, co byl dotyčné osobě jedním

nebo několika rozhodnutími uložen jeden či více trestů, nemá toto rozhodnutí žádný vliv na rozhodnutí o vině učiněné v těchto dřívějších rozhodnutích, které je tudíž pravomocné (rozsudek ze dne 10. srpna 2017, Zdziaszek, C-271/17 PPU, EU:C:2017:629, bod 84).

- 30 Takovým rozsudkem dochází ke změně výměry uloženého trestu nebo uložených trestů, a je třeba jej tudíž odlišovat od opatření týkajících se postupů při výkonu trestu odnětí svobody. Dále řízení, v němž je vydáno takové rozhodnutí, jako je rozsudek ukládající souhrnný trest, kterým dochází zejména ke sloučení jednoho či více trestů, jež byly dotyčné osobě dříve uloženy, do jediného nového trestu, nutně vede k výsledku, který je pro tuto osobu příznivější. Například za situace, kdy je vydáno několik odsuzujících rozhodnutí, přičemž každým z nich je uložen určitý trest, mohou být uložené tresty sloučeny do souhrnného trestu, který je kratší než součet výměr jednotlivých trestů uložených různými dřívějšími rozhodnutími (rozsudek ze dne 10. srpna 2017, Zdziaszek, C-271/17 PPU, EU:C:2017:629, body 85 a 86).
- 31 K zajištění spravedlivého procesu je nezbytné, aby dotyčná osoba měla právo být přítomna na jednání, jelikož jednání může mít značný dopad na výměru trestu, který jí bude uložen. Specifický postup stanovování souhrnného trestu tedy nemůže spočívat v ryze formálním a aritmetickém výpočtu, ale při stanovení výměry trestu musí zahrnovat určitý prostor pro uvážení, v rámci kterého bude zejména zohledněna situace a osobnost dotyčné osoby nebo i polehčující či přitěžující okolnosti. Okolnost, zda má daný soud pravomoc dříve uložený trest zpřísnit, je v tomto ohledu irelevantní (rozsudek ze dne 10. srpna 2017, Zdziaszek, C-271/17 PPU, EU:C:2017:629, body 87 až 89).
- 32 Je tedy třeba mít za to, že řízení, v němž je vydán rozsudek, kterým se ukládá souhrnný trest a v němž je znovu stanovena výměra dříve uložených trestů odnětí svobody, spadá do působnosti čl. 4a odst. 1 rámcového rozhodnutí 2002/584, pokud za tímto účelem přiznává příslušnému orgánu určitý prostor pro uvážení a je v něm pravomocně rozhodnuto o trestu (rozsudek ze dne 10. srpna 2017, Zdziaszek, C-271/17 PPU, EU:C:2017:629, bod 90).
- 33 Z toho plyne, že pod pojem „soudní jednání, ve kterém bylo vydáno dané rozhodnutí“, uvedený v čl. 4a odst. 1 rámcového rozhodnutí 2002/584, spadá i rozsudek ukládající souhrnný trest, jako je souhrnný rozsudek ze dne 30. října 2019, jelikož z informací poskytnutých předkládajícím soudem vyplývá, že řízení, ve kterém byl uvedený rozsudek vydán, zahrnuje při stanovení výměry tohoto souhrnného trestu určitý prostor pro uvážení.
- 34 Na první otázku je proto třeba odpovědět, že čl. 4a odst. 1 rámcového rozhodnutí 2002/584 musí být vykládán v tom smyslu, že pod pojem „soudní jednání, ve kterém bylo vydáno dané rozhodnutí“, uvedený v tomto ustanovení, spadá i řízení, v němž byl vydán rozsudek, kterým se *a posteriori* ukládá souhrnný trest ve vztahu ke dříve uloženým trestům, pokud orgán, který daný rozsudek vydal, nemůže v rámci tohoto řízení přezkoumat výrok o vině dotyčné osoby ani změnit posledně uvedené tresty, ale při stanovení výměry tohoto souhrnného trestu disponuje určitým prostorem pro uvážení.

K druhé otázce

- 35 Podstatou druhé otázky předkládajícího soudu je, zda zásada přednosti unijního práva brání takové vnitrostátní právní úpravě, o jakou se jedná v původním řízení, která provádí čl. 4a odst. 1 rámcového rozhodnutí 2002/584 a obecně vylučuje možnost vykonávajícího justičního orgánu vykonat evropský zatýkácí rozkaz vydaný za účelem výkonu trestu, pokud se dotyčná osoba nezúčastnila osobně soudního jednání, ve kterém bylo vydáno dané rozhodnutí.

- 36 V tomto ohledu je třeba připomenout, že rámcové rozhodnutí 2002/584 zakotvuje v čl. 1 odst. 2 pravidlo, podle kterého jsou členské státy povinny vykonat evropský zatýkácí rozkaz na základě zásady vzájemného uznávání a v souladu s ustanoveními tohoto rámcového rozhodnutí. Vykonávající justiční orgány tedy mohou až na výjimečné okolnosti výkon takového rozkazu odmítnout pouze v taxativně vyjmenovaných případech stanovených v uvedeném rámcovém rozhodnutí. Výkon evropského zatýkácího rozkazu může být vázán pouze na některou z podmínek taxativně stanovených v tomto rámcovém rozhodnutí. Zatímco výkon evropského zatýkácího rozkazu tedy představuje pravidlo, odmítnutí jeho výkonu je pojata jako výjimka, která musí být vykládána restriktivně (rozsudek ze dne 10. srpna 2017, Tupikas, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, bod 50).
- 37 Rámcové rozhodnutí 2002/584 tedy výslovně stanoví na jedné straně důvody pro povinné odmítnutí výkonu evropského zatýkácího rozkazu (článek 3 tohoto rámcového rozhodnutí) a na straně druhé důvody, pro které je možné odmítnout výkon evropského zatýkácího rozkazu (články 4 a 4a uvedeného rámcového rozhodnutí). Článek 4a téhož rámcového rozhodnutí zejména omezuje možnost odmítnout výkon evropského zatýkácího rozkazu a obsahuje přesné a jednotné vymezení podmínek, za kterých nelze odmítnout uznání a výkon rozhodnutí vydaného v soudním jednání, kterého se dotýčná osoba osobně nezúčastnila (rozsudek ze dne 10. srpna 2017, Tupikas, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, bod 53).
- 38 Ze znění čl. 4a odst. 1 rámcového rozhodnutí 2002/584 vyplývá, že toto ustanovení stanoví důvod, pro který je možné odmítnout výkon evropského zatýkácího rozkazu vydaného za účelem výkonu trestu odnětí svobody nebo ochranného opatření spojeného s odnětím osobní svobody, pokud se osoba nezúčastnila osobně soudního jednání, které vedlo k jejímu odsouzení. S touto možností se nicméně pojí čtyři výjimky uvedené v písm. a) až d) tohoto ustanovení, kdy dotýčný vykonávající justiční orgán nemá možnost výkon evropského zatýkácího rozkazu, jenž mu byl zaslán, odmítnout (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 26. února 2013, Melloni, C-399/11, EU:C:2013:107, bod 40).
- 39 Vykonávající justiční orgán má tudíž možnost odmítnout výkon evropského zatýkácího rozkazu vydaného za účelem výkonu trestu odnětí svobody nebo ochranného opatření spojeného s odnětím osobní svobody, pokud se dotýčná osoba nezúčastnila osobně soudního jednání, ve kterém bylo vydáno dané rozhodnutí, jestliže tento evropský zatýkácí rozkaz neuvádí, že jsou splněny podmínky vyjmenované v čl. 4a odst. 1 písm. a) až d) rámcového rozhodnutí 2002/584 (rozsudek ze dne 10. srpna 2017, Tupikas, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, bod 54).
- 40 Z toho plyne, že vykonávající justiční orgán je povinen – bez ohledu na nepřítomnost dotýčné osoby na jednání soudu, ve kterém bylo vydáno dané rozhodnutí – evropský zatýkácí rozkaz vykonat, je-li ověřeno, že nastala jedna z okolností uvedených v čl. 4a odst. 1 písm. a) až d) tohoto rámcového rozhodnutí (rozsudek ze dne 10. srpna 2017, Tupikas, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, bod 55).
- 41 Soudní dvůr měl příležitost upřesnit, že jelikož tento článek 4a upravuje případ fakultativního odmítnutí výkonu evropského zatýkácího rozkazu, může vykonávající justiční orgán v každém případě i poté, co shledá, že situace osoby, na kterou byl vydán evropský zatýkácí rozkaz, nespadá pod okolnosti uvedené v předchozím bodě tohoto rozsudku, zohlednit další okolnosti, které mu umožní se ujistit, že předání dotýčné osoby nepovede k porušení jejího práva na obhajobu (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 10. srpna 2017, Zdziaszek, C-271/17 PPU, EU:C:2017:629, bod 107, a rozsudek ze dne 17. prosince 2020, Generalstaatsanwaltschaft Hamburg, C-416/20 PPU, EU:C:2020:1042, bod 51 a citovaná judikatura).

- 42 Při takovém posuzování bude moci vykonávající justiční orgán zohlednit chování dotyčné osoby. Právě v této fázi postupu předávání by totiž mohla být věnována zvláštní pozornost zejména skutečnosti, že se dotyčná osoba snažila vyhnout doručení jí určené informace (rozsudek ze dne 17. prosince 2020, Generalstaatsanwaltschaft Hamburg, C-416/20 PPU, EU:C:2020:1042, bod 52 a citovaná judikatura).
- 43 Z toho plyne, že vykonávajícímu justičnímu orgánu nelze bránit v tom, aby se při ověřování, zda je některá z podmínek stanovených v čl. 4a odst. 1 rámcového rozhodnutí 2002/584 splněna, ujistil o dodržení práva dotyčné osoby na obhajobu a řádně přitom zohlednil veškeré okolnosti věci, která je mu předložena, a to včetně informací, které může mít sám k dispozici.
- 44 V projednávané věci z informací poskytnutých předkládajícím soudem vyplývá, že německá právní úprava, která je dotčena v původním řízení, obecně ukládá dotyčnému vykonávajícímu justičnímu orgánu povinnost odmítnout výkon evropského zatýkacího rozkazu v případě odsouzení v nepřítomnosti. Tato právní úprava neponechává tomuto vykonávajícímu justičnímu orgánu pro účely ověření, zda je na základě okolností projednávané věci dána některá ze situací uvedených v čl. 4a odst. 1 písm. a) až d) rámcového rozhodnutí 2002/584, žádný prostor pro uvážení stran otázky, zda lze mít za to, že právo dotyčné osoby na obhajobu bylo dodrženo, a tudíž stran rozhodnutí, zda má být dotyčný evropský zatýkací rozkaz vykonán.
- 45 Za těchto podmínek je nutno konstatovat, že taková vnitrostátní právní úprava je v rozporu s čl. 4a odst. 1 rámcového rozhodnutí 2002/584.
- 46 Je třeba připomenout, že Soudní dvůr rozhodl, že zásada přednosti unijního práva musí být vykládána v tom smyslu, že nevyžaduje, aby vnitrostátní soud upustil od použití ustanovení vnitrostátního práva, které je neslučitelné s ustanoveními rámcového rozhodnutí 2002/584, jelikož toto rámcové rozhodnutí nemá přímý účinek. Orgány členských států, včetně soudů, jsou však povinny vykládat své vnitrostátní právo v co možná největším rozsahu v souladu s těmito ustanoveními a zajistit tak výsledek slučitelný s cílem sledovaným tímto rámcovým rozhodnutím (rozsudek ze dne 24. června 2019, Popławski, C-573/17, EU:C:2019:530, bod 109).
- 47 Ačkoli rámcová rozhodnutí nemohou mít přímý účinek, jejich závazný charakter nicméně vnitrostátním orgánům ukládá povinnost konformního výkladu vnitrostátního práva ode dne uplynutí lhůty pro provedení těchto rámcových rozhodnutí. Tyto orgány jsou tedy při použití vnitrostátního práva povinny vykládat toto právo v co možná největším rozsahu ve světle znění a účelu dotyčného rámcového rozhodnutí, tak aby dosáhly jím zamýšleného výsledku, přičemž výklad vnitrostátního práva *contra legem* je nicméně vyloučen. Zásada konformního výkladu tedy vyžaduje vzít v úvahu veškeré vnitrostátní právo a použít metody výkladu jím uznané, aby byla zajištěna plná účinnost tohoto rámcového rozhodnutí a bylo dosaženo výsledku, který je v souladu s cílem sledovaným tímto rozhodnutím (rozsudek ze dne 24. června 2019, Popławski, C-573/17, EU:C:2019:530, body 72 až 77).
- 48 Z toho plyne, že předkládajícímu soudu přísluší, aby při zohlednění veškerého vnitrostátního práva a při použití výkladových metod uznaných tímto právem vyložil vnitrostátní právní úpravu, o kterou se jedná v původním řízení, v co největším možném rozsahu ve světle znění a účelu rámcového rozhodnutí 2002/584.
- 49 Na druhou otázku je proto třeba odpovědět, že čl. 4a odst. 1 rámcového rozhodnutí 2002/584 musí být vykládán v tom smyslu, že vnitrostátní právní úprava, která provádí toto ustanovení a obecně vylučuje možnost vykonávajícího justičního orgánu vykonat evropský zatýkací rozkaz

vydaný za účelem výkonu trestu, pokud se dotyčná osoba nezúčastnila osobně soudního jednání, ve kterém bylo vydáno dané rozhodnutí, je v rozporu s uvedeným ustanovením. Vnitrostátní soud je při zohlednění veškerého vnitrostátního práva a při použití výkladových metod uznaných tímto právem povinen vyložit tuto vnitrostátní právní úpravu v co největším možném rozsahu ve světle znění a účelu tohoto rámcového rozhodnutí.

K nákladům řízení

- 50 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (sedmý senát) rozhodl takto:

- 1) Článek 4a odst. 1 rámcového rozhodnutí Rady 2002/584/SVV ze dne 13. června 2002 o evropském zatýkacím rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy, ve znění rámcového rozhodnutí Rady 2009/299/SVV ze dne 26. února 2009,

musí být vykládán v tom smyslu, že

pod pojem „soudní jednání, ve kterém bylo vydáno dané rozhodnutí“, uvedený v tomto ustanovení, spadá i řízení, v němž byl vydán rozsudek, kterým se *a posteriori* ukládá souhrnný trest ve vztahu ke dříve uloženým trestům, pokud orgán, který daný rozsudek vydal, nemůže v rámci tohoto řízení přezkoumat výrok o vině dotyčné osoby ani změnit posledně uvedené tresty, ale při stanovení výměry tohoto souhrnného trestu disponuje určitým prostorem pro uvážení.

- 2) Článek 4a odst. 1 rámcového rozhodnutí 2002/584, ve znění rámcového rozhodnutí 2009/299,

musí být vykládán v tom smyslu, že

vnitrostátní právní úprava, která provádí toto ustanovení a obecně vylučuje možnost vykonávajícího justičního orgánu vykonat evropský zatýkací rozkaz vydaný za účelem výkonu trestu, pokud se dotyčná osoba nezúčastnila osobně soudního jednání, ve kterém bylo vydáno dané rozhodnutí, je v rozporu s uvedeným ustanovením. Vnitrostátní soud je při zohlednění veškerého vnitrostátního práva a při použití výkladových metod uznaných tímto právem povinen vyložit tuto vnitrostátní právní úpravu v co největším možném rozsahu ve světle znění a účelu tohoto rámcového rozhodnutí.

Podpisy